

UNIVERZITET U BEOGRADU
GEOGRAFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF GEOGRAPHY

UDK 314

ISSN 1820 - 4244
eISSN 2560 - 5011

Demografija

Godina
Volume **XIX**

Beograd
Belgrade **2022**

demografija.gef.bg.ac.rs

IZDAVAČ

Univerzitet u Beogradu - Geografski fakultet

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Petar VASIĆ, Odsek za geografiju, Geografski fakultet, Univerzitet u Beogradu

ČLANOVI UREDNIŠTVA

Danica ŠANTIĆ, Odsek za geografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Daniela ARSENOVIĆ, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet u Novom Sadu; Dragica GATARIĆ, Odsek za geografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Draško MARINKOVIĆ, Katedra za društvenu geografiju i demografiju, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet u Banja Luci; Ivan MARINKOVIĆ, Centar za demografska istraživanja, Institut društvenih nauka, Beograd; Ivan ČIPIN, Katedra za demografiju, Ekonomski fakultet – Sveučilište u Zagrebu; Marija LJAKOSKA, Institut za geografiju, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Skoplje; Milica SOLAREVIĆ, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet u Novom Sadu; Sanja KLEMPIĆ BOGADI, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb; Vera GLIGORIJEVIĆ, Odsek za demografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Vladimir NIKITOVIĆ, Centar za demografska istraživanja, Institut društvenih nauka, Beograd

IZDAVAČKI SAVET

Goran PENEV, Centar za demografska istraživanja, Institut društvenih nauka, Beograd; Gordana VOJKOVIĆ, Odsek za demografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Mirjana BOBIĆ, Odeljenje za sociologiju, Filozofski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Mirjana Devedžić, Odsek za demografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu; Mirko GRČIĆ, Odsek za geografiju, Geografski fakultet – Univerzitet u Beogradu

TEHNIČKA UREDNICA

Ivana INJAC, Geografski fakultet, Univerzitet u Beogradu

KARTOGRAFSKI UREDNIK

Marina SIRIDŽANSKI, Geografski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Štampa:

Planeta print d.o.o. Beograd

Adresa:

Demografija

Univerzitet u Beogradu – Geografski fakultet
Studentski trg III/3, 11000 Bograd,
Republika Srbija

Tiraž:

200

Kontakt:

Tel: +381 (0)11 2637421

e-pošta: demography.editor@gef.bg.ac.rs

URL: <http://demografija.gef.bg.ac.rs/>

Demografija izlazi jednom godišnje. Mišljenja autora ne odražavaju nužno gledište uredništva.

Objavljeni prilozi se indeksiraju u sledećim bazama:

- DOAJ (Directory of Open Access Journals, Lund)
- CEEOL (Central and Eastern European Online Library, Frankfurt am Main)
- SCIndeks (Srpski citatni indeks, Beograd)

Izdavanje časopisa *Demografija* finansijski je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Prilozi objavljeni u časopisu mogu se koristiti samo pod uslovima licence *Creative Commons Autorstvo – Nekomercijalno – Bez Prerade 4.0. međunarodna* (CC BY-NC-ND 4.0)

PUBLISHER

University of Belgrade - Faculty of Geography

EDITOR-IN-CHIEF

Petar VASIĆ, Department of Demography, Faculty of Geography, University of Belgrade

EDITORIAL BOARD

Danica ŠANTIĆ, Department of Geography, Faculty of Geography – University of Belgrade; Daniela ARSENOVIĆ, Department of Geography, Tourism and Hotel Management, Faculty of Science – University of Novi Sad; Dragica GATARIĆ, Department of Geography, Faculty of Geography – University of Belgrade; Draško MARINKOVIĆ, Department of Social Geography and Demography, Faculty of Science – University of Banja Luka; Ivan MARINKOVIĆ, Center for Demographic Research, Institute of Social Sciences, Belgrade; Ivan ČIPIN, Department of Demography, Faculty of Economics – University of Zagreb; Marija LJAKOSKA, Institute of Geography, Faculty of Science – University of Sv. Cyril and Methodius, Skopje; Milica SOLAREVIĆ, Department of Geography, Tourism and Hotel Management, Faculty of Science – University of Novi Sad; Sanja KLEMPIĆ BOGADI, Institute for Migration and Ethnic Studies, Zagreb; Vera GLIGORIJEVIĆ, Department of Demography, Faculty of Geography – University of Belgrade; Vladimir NIKITOVIC, Center for Demographic Research, Institute of Social Sciences, Belgrade

ADVISORY BOARD

Goran PENEV, Center for Demographic Research, Institute of Social Sciences, Belgrade; Gordana VOJKOVIĆ, Department of Demography, Faculty of Geography – University of Belgrade; Mirjana BOBIĆ, Department of Sociology, Faculty of Philosophy – University of Belgrade; Mirjana Devedžić, Department of Demography, Faculty of Geography – University of Belgrade; Mirko GRČIĆ, Department of Geography, Faculty of Geography – University of Belgrade

LAYOUT AND DESIGN

Ivana INJAC, Faculty of Geography, University of Belgrade

CAROGRAPHIC EDITOR

Marina SIRIDŽANSKI, Faculty of Geography, University of Belgrade

Printed by:

Planeta print d.o.o. Beograd

Address:

Demografija
University of Belgrade – Faculty of Geography
Studentski trg III/3, 11000 Belgrade,
Republic of Serbia

Circulation:

200

Contact info:

Tel: +381 (0)11 2637421
e-mail: demography.editor@gef.bg.ac.rs
URL: <http://demografija.gef.bg.ac.rs/>

Demografija is issued annually. The opinions of the authors do not necessarily reflect the viewpoint of the Editorial Board.

The journal is indexed in:

- DOAJ (Directory of Open Access Journals, Lund)
- CEEOL (Central and Eastern European Online Library, Frankfurt am Main)
- SCIndeks (Serbian Citation Index, Belgrade)

The Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia provides financial support for the printing of the journal.

The articles are licensed under a *Creative Commons Attribution - Non Commercial - No Derivatives 4.0 International* (CC BY-NC-ND 4.0).

SADRŽAJ

ČLANCI

- Milena SEKULIĆ*
Milica SOLAREVIĆ
Andelija IVKOV DŽIGURSKI
1 *Ljubica IVANOVIĆ BIBIĆ*
Употреба контрацепције и репродуктивне намере студенткиња Универзитета у Новом Саду (eng.)
- Miodrag PANTOVIĆ*
21 **Diferencijalni demografski razvitak i elektoralna homogenizacija etničkih i klasnih identiteta u savremenoj Turskoj**
- Ivan MARINKOVIĆ*
39 **Dekomponovanje osnovnih pokazatelja smrtnosti u Srbiji u periodu 1990-2021**
- Габриела СТОЈКОВИЋ МИЛЕТИЋ*
57 **Начин живота и потребе младих у селима Пчињске области: пример села Тибужде, Ратаје и Вртогош**
- Ivana POLJAK*
77 **Demografske i socioekonomske karakteristike domaćinstava i energetska siromaštvo u Srbiji (eng.)**

DODACI

Osvrti i komentari

Prikazi

Beleške o autorima

Politika časopisa

CONTENTS

ARTICLES

- 1 *Milena SEKULIĆ;*
Milica SOLAREVIĆ;
Anđelija IVKOV DŽIGURSKI;
Ljubica IVANOVIĆ BIBIĆ;
Contraceptive use and reproductive intentions among female students at the University of Novi Sad
- 21 *Miodrag PANTOVIĆ*
Differential demographic development and electoral homogenization of ethnic and class identities in modern Turkey
- 39 *Ivan MARINKOVIĆ*
Decomposition of basic mortality indicators in Serbia 1990-2021
- 57 *Gabriela STOJKOVIĆ MILETIĆ*
The way of life and needs of young people in the villages of the Pčinja area – the example of the villages of Tibužde, Rataje and Vrtogoš
- 77 *Ivana POLJAK*
Demographic and socioeconomic characteristics of households and energy poverty in Serbia

ADDITIONAL INFORMATION

Reviews and Comments

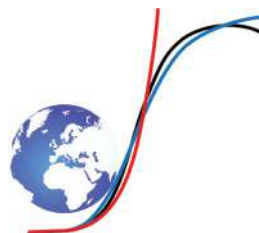
Book Reports

Notes on the Authors

Journal Policy

Osvrti i komentari

Reviews and Comments

<http://demografija.gef.bg.ac.rs/>

**PANEL DISKUSIJA:
DEMOGRAFSKA PERSPEKTIVA RAZVEDENIH BRAKOVA
29. Novembar 2022.**

U organizaciji Društva demografa Srbije krajem novembra održana je panel diskusija pod naslovom *Demografska perspektiva razvedenih brakova*. Ovaj skup zamišljen je kao prvi u okviru planiranog serijala diskusija pod nazivom *Demografisanje*. Cilj ove aktivnosti društva demografa jeste mesečno okupljanje demografa i istraživača srodnih naučnih provinijencija i njihova razmena ideja, iskustava sa terena i teorijskih razmišljanja.

Diskusiji, koja je održana u online formi putem aplikacije *Zoom*, prisustvovalo je preko 30 istraživača iz Srbije, Hrvatske, Makedonije i Bosne i Hercegovine.

Centralna tema razmatranja bila je značaj obrazovanja za stabilnost i ishode brakova u Srbiji i Hrvatskoj. Nakon pozdravnih reči i kraćeg uvodnog saopštenja moderatora, predstavljeni su panelisti i otvorena je diskusija.

Prva panelistkinja bila je Petra Međimurec sa Katedre za demografiju Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ona je predstavila najvažnije rezultate rada pod naslovom *Tko se češće razvodi? Obrazovanje i bračna (ne) stabilnost u Hrvatskoj*, koji je napisan u koautorstvu sa kolegom Ivanom Čipinom. Ovo istraživanje je učesnicima unapred najavljeno kao *keynote* predavanje, pa je zbog toga njemu posvećena najveća pažnja u okviru panel diskusije. Na početku svog izlaganja autorka je ukazala na razliku u tradicionalnim i inovativnim metodama merenja učestalosti razvoda brakova i predstavila teorijsku osnovu najznačajnijih prediktora rizika za razvod braka. Centralni deo izlaganja odnosio se na analizu veze između obrazovanja i razvoda brakova u Hrvatskoj. Najvažniji rezultati su da obrazovanje spušta rizik za razvod, mada ta veza nije jednoznačna. Rezultati za starije proučavane kohorte pokazali su da je veza između obrazovanja i razvoda bila negativna za muškarce, ali pozitivna za žene. Kod mlađih kohorti veza je sve više negativna, odnosno sve češće se razvode niže obrazovani.

Izlaganje drugog paneliste Ivana Čipina sa Katedre za demografiju Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ticalo se analize rezultata prethodno predstavljenog istraživanja. On je istakao značaj proučavanja prediktora razvoda brakova i naglasio potrebu lakšeg pristupa bazama podataka pri istraživanjima na nivou individua i uvođenja novih sofisticiranih anketa koje bi omogućile sagledavanje dublje slike veze između obrazovanja i drugih socio-ekonomskih činilaca sa razvodom braka.

Diskusija je nastavljena predstavljanjem rezultata istraživanja panelista Vere Gligorijević i Damjana Bakića sa Katedre za demografiju

Geografskog fakulteta Univerziteta u Beogradu o značaju obrazovanja kao prediktora sklapanja i razvoda brakova u Srbiji. Na početku, panelistkinja Gligorijević iznela je determinističnu osnova značaja izučavanja bračnosti u demografskim istraživanjima i predstavila najznačajnije rezultate analize sklopljenih brakova prema obrazovanju supružnika, u okviru čega je naglasila da su utvrđene promene u obrascima obrazovnog sparivanja koje su direktno proizašle iz obrnutog rodnog raskoraka u obrazovanju. Panelista Damjan Bakić predstavio je podatke o uticaju nivoa obrazovanja na bračne ishode u Srbiji i pružio poređenje za Srbiju i Hrvatsku. Predstavljeni rezultati su pokazali mnogo sličnosti između ove dve države kada je u pitanju uticaj obrazovanja na razvode – visoko obrazovanje svojevrstan je inhibitor razvoda, dok su bračne zajednice u kojima oba supružnika imaju srednji nivo obrazovanja najpodložnija razvodu.

Poslednja panelistkinja bila je Mirjana Bobić sa Odeljenja za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. U okviru svog izlaganja ona je iz sociološkog ugla ukazala na način uticaja mnoštva socio-ekonomskih determinanti i njihov značaj u istraživanju stabilnosti bračnih zajednica. Kroz različite empirijske primere predstavila je moguće aspekte uticaja razvoda na širu zajednicu ili individue. Na kraju, ona je napravila sintezu izlaganja prethodnih panelista i istakla da proučavanje prediktora razvoda brakova mora predstavljati imperativ daljih demografskih istraživanja s obzirom na širok spektar uticaja bračnih ishoda kako na život pojedinaca tako i na ukupan demografski razvoj i njene komponente.

Nakon izlaganja svih panelista usledila su pitanja i komentari prisutnih kolega, koji su prevashodno iskazali zadovoljstvo zbog organizacije ovog skupa i pružili svoju podršku daljim organizacijama sličnih skupova. U okviru završnih reči organizatori su se zahvalili panelistima i svima koji su prisutvovali skupu i zaključili da je prvo *Demografisanje* po svom sadržaju i obimu ispunilo njihova očekivanja.

Damjan BAKIĆ